



Statusrapport 2010

Belønningsordning for bedre kollektivtrafikk og mindre bilbruk, Buskerudbypakke 1



Dato: 11.02.2011

1.0 Innledning

I desember 2009 vedtok kommunene Lier, Drammen, Nedre Eiker, Øvre Eiker og Kongsberg og Buskerud fylkeskommune å inngå et langsiktig samarbeid om areal, transport og miljø i Buskerudbyen, heretter kalt Buskerudbysamarbeidet. I den forpliktende avtale for 2010-2014 deltar også Fylkesmannen i Buskerud, Statens vegvesen region sør, Jernbaneverket region øst og Kystverket Sørøst. Næringslivet er en sentral samarbeidspartner.



Det ble 5. februar 2010 inngått en 4-årig avtale mellom Samferdselsdepartementet og kommunene Lier, Drammen, Nedre Eiker, Øvre Eiker og Kongsberg og Buskerud fylkeskommune om belønningstilskudd til bedre kollektivtransport og mindre bilbruk for perioden 2010-2013.

I tråd med avtalen er denne statusrapporten for 2010 utarbeidet på vegne av kommunene Lier, Drammen, Nedre Eiker, Øvre Eiker, Kongsberg og Buskerud fylkeskommune som er avtalepartnere med Samferdselsdepartementet. Den inneholder en oversikt over de politiske beslutninger som er fattet, og status for de tiltak som er gjennomført innenfor den tildelte økonomiske rammen for 2010 på 30 mill.kr.

Rapporten omfatter også status for tiltak i kommunene Lier, Drammen og Nedre Eiker, finansiert med 2009-midler bevilget til Buskerud fylkeskommune.

Buskerud fylkeskommune har ansvar for regnskapsføring for de årlige tildelte midlene på vegne av de seks avtalepartnere med Samferdselsdepartementet.

Hokksund 11.02.2011

Øyvind Hvidsten
Leder av administrativ styringsgruppe og
rådmann i Øvre Eiker kommune

Tore Askim
Prosjektsjef
Sekretariatsleder

2.0 Oppfølging av hovedstrategier i avtalen

Avtalen med Samferdselsdepartementet inneholder forpliktelser som Buskerudbysamarbeidet skal følge opp. I dette kapittel har vi beskrevet hvordan dette er fulgt opp i 2010.

2.1 Revidert handlingsprogram og prinsippvedtak om biltrafikkreduserende tiltak

Avtalens formulering:

I løpet av 2010 skal det foreligge et politisk behandlet revidert handlingsprogram for hele 4-årsperioden som inneholder prinsippvedtak om biltrafikkreduserende tiltak.

Som underlag for revidering av handlingsprogrammet er det utarbeidet faglige utredninger som grunnlag for den politiske prosessen fram mot politisk vedtak.

Det er gjennomført en politisk forankringsprosess i Buskerudbysamarbeidets organer før formelle vedtak i kommunestyre og fylkesting. Med bakgrunn i felles saksfremlegg, ble følgende politiske vedtak fattet i alle fem kommunene og fylkeskommunen i tidsrommet 09.12.2010 – 02.02.2011: ¹

1. *Kommunestyret/Bystyret/Fylkestinget slutter seg til Revidert handlingsprogram 2010-2013.*
2. *Kommunestyret / Bystyret / Fylkestinget forplikter seg til fortløpende og i fellesskap med de andre partnerne i Buskerudbysamarbeidet å utrede, planlegge og gjennomføre:*
 - a) *de (positive, kombinerte og restriktive) biltrafikkreduserende tiltakene som defineres gjennom Revidert Handlingsprogram 2010-2013 og*
 - b) *de tiltak som følger av samordnet parkeringspolitikk med tilhørende tidsplan*
 - c) *positive, restriktive og kombinerte virkemidler som er tilpasset utfordringene i ulike deler av Buskerudbyen.*

Som separat vedlegg følger revidert handlingsprogram datert 11.02.2011.

¹ Det er litt forskjell i ordlyden på enkelte delvedtak, men samlet sett dekker vedtakene forventningene i avtalen med Samferdselsdepartementet.

2.2 Samordnet parkeringspolitikk for Buskerudbyen

Avtalens formulering:

Felles parkeringspolitikk for hele Buskerudbyen:

- a. Utredning og forslag til vedtak om felles parkeringspolitikk legges fram for lokalpolitisk behandling innen utgangen av 2010. En eventuell opptrapping av politikken over tid skal omfatte en klar tidsplan.*
- b. Vedtatt parkeringspolitikk implementeres gjennom 2011 og videre i henhold til vedtatt tidsplan.*
- c. Allerede foreslått innføring av boligsoneparkering i Drammen innen 2010 og utredning av slikt for Kongsberg.*

Den faglige og politiske prosessen med samordnet parkeringspolitikk gikk parallelt med prosessene knyttet til felles revidert handlingsprogram og prinsippvedtak om bilreducerende tiltak. Sakene ble politisk besluttet i kommunene og fylkesting i tidsrommet 09.12.2010 – 02.02.2011.²

1. Kommunene og fylkeskommunen slutter seg til samordnet parkeringsstrategi for Buskerudbyen:

- a) I sentrumsområdene prioriteres korttidsparkering foran arbeidsplassparkering. Antall parkeringsplasser i sentrum må vurderes og tilpasses utfordringene i de forskjellige delene av Buskerudbyen. På prioriterte jernbanestasjoner og bussholdeplasser prioriteres innfartsparkering.*
- b) Alle kommunene må søke om å bli parkeringskommuner.*
- c) Parkeringsnormene avklares gjennom felles areal- og transportplan.*
- d) Etappevis utvikling og implementering av samordnet parkeringspolitikk gjennomføres i tråd med Revidert Handlingsprogram 2010-2013 og som oppfølging i hver enkelt kommune.*

Nærmere beskrivelse av den vedtatte parkeringspolitikken for Buskerudbyen fremgår av det reviderte handlingsprogrammet 2010 - 2013, se vedlegg.

Første område med boligsoneparkering ble innført i Drammen fra og med 15. november 2010. Neste sone innføres våren 2011.

Kongsberg kommune har gjennom politisk vedtak om sentrumsplanen (bystyrevedtak 09.02.2011) besluttet innføring av boligsoneparkering i og rundt sentrum.

² Det er litt forskjell i ordlyden på enkelte delvedtak, men samlet sett dekker vedtakene forventningene i avtalen med Samferdselsdepartementet.

2.3 Prioritering av kollektivtrafikk og sykkel over Bybrua i Drammen

Avtalens formulering:

Avklare prioritering av kollektivtrafikk og sykkel over Bybrua i Drammen, når Øvre Sund bru åpner i 2011.

Det ble 14.12.2010 fattet følgende vedtak i bystyret i Drammen:

- 1. Kollektivtrafikk, syklister og fotgjengere skal sikres prioritet på Bybrua etter åpningen av Øvre Sund bru og åpning av nytt Strømsø torg.*
- 2. Nødvendige tiltak for å sikre prioritet for kollektivtrafikk, syklister og fotgjengere avklares etter en nærmere utredning som også inneholder en prøveperiode med stengning av Bybrua.*

2.4 Opptrapping av busstilbudet

Avtalens formulering:

Videreføre en sterk opptrapping av busstilbudet fra 2010 og støtte opp under styrket togtilbud fra 2012.

Økt busstilbud igangsatt i slutten av 2009 er videreført i 2010, og ytterligere busstilbud er igangsatt i 2010. Det vil bli utarbeidet en helhetsplan for rutetilbudet i Buskerudbyen i løpet av våren 2011 som skal legges til grunn for eventuelt ytterligere prioritering av nye busstilbud.

2.5 Framkommelighetstiltak

Avtalens formulering:

Gjøre kollektivtransport konkurransedyktig med bilen bl.a. med framkommelighetstiltak som prioriterer bussen framfor bilen. Gjennomføring av prioriterte bussfelt og bussprioritering fram mot og i kryss (fra og med 2010).

Faglige utredninger av framkommelighetstiltak er gjennomført i 2010. Som en oppfølging av dette vil en helhetsplan for infrastruktur bli utarbeidet våren 2011 som vil ligge til grunn for prioritering av større infrastrukturtiltak for oppstart av planlegging i 2011.

2.6 Sykkeltiltak

Avtalens formulering:

Sterk satsing på å legge til rette for transportsykling og bedre vedlikeholdsstandard for sykkelbruk i hele byområdet Buskerudbyen.

Noen tiltak er gjennomført i 2010. I løpet av første halvår 2011 vil helhetsplan for sykkel bli utarbeidet. Denne planen vil gi grunnlag for prioritering av større sykkeltiltak. Revidert handlingsprogram for 2010-2013 legger opp til en sterkere satsing fra 2011.

2.7 Informasjon og markedsføring

Avtalens formulering:

Strategisk informasjon og markedsføring i kombinasjon med gjennomføring av tiltak.

Det er vedtatt en informasjon, kommunikasjon og medvirkningsstrategi for Buskerudbysamarbeidet. For å informere om Buskerudbysamarbeidet og belønningsordningen, er det i 2010 blant annet publisert flere kronikker og en annonsekampanje i de syv lokalavisene i byområdet.

I forbindelse med nytt busstilbud Hokksund – Mjøndalen – Drammen og innføring av boligsoneparkering i Drammen ble ulike medie- og kommunikasjonstiltak gjennomført. Blant annet ble det delt ut verdikort for buss for de som ble berørt av innføringen av boligsoneparkering.

2.8. Felles areal- og transportplan

Avtalens utforming:

Utarbeide en felles areal- og transportplan for byområdet Buskerudbyen som skal legge til rette for mindre bilbruk. Her under:

- a) *Areal- og transportplanen skal legges til grunn for utformingen av en eventuell byregionpakke (Buskerudbypakke 2). Det legges opp til at arbeidet med Buskerudbypakke 2 skal knyttes opp til NTP-prosessen og omfatte alle relevante finansieringskilder. Vedtatt planprogram i løpet av 2010.*

Oppstart av arbeidet med areal- og transportplanen – planprogrammet, ble vedtatt i fylkesutvalg og i de fem kommunene i juni – september 2010:

1. *I tråd med vedtatt femårig avtale mellom de 10 partene i Buskerudbyen, jfr. pkt. 2.1, og fireårig avtale med Samferdselsdepartementet om belønningsmidler, jfr. pkt. 3.8 og pkt. 4, igangsettes arbeidet med en felles areal- og transportplan.*
2. *Formell varsling av planoppstart gjennomføres høsten 2010, etter at alle by/kommunestyrene og fylkestinget har gjort vedtak om å sende planprogrammet ut på høring, jfr. plan og bygningslovens § 4-1.*
3. *Det legges opp til medvirkning i arbeidet med forslag til planprogram, i tråd med anbefalinger gitt i saken, jfr. plan og bygningslovens § 5-1.*

I løpet av høsten 2010 ble forslag til planprogram utarbeidet, og tilhørende medvirknings- og forankringsprosesser hos de 10 samarbeidspartnerne er gjennomført.

Med utgangspunkt i felles saksfremlegg, ble følgende vedtak fattet i alle fem kommunene og fylkeskommunen i perioden 09.12.2010 – 02.02.2011:

- 1. I tråd med § 4.1 i plan- og bygningsloven legges planprogram for felles areal- og transportplan for Buskerudbyen, datert 19. november 2010 ut til offentlig ettersyn.*
- 2. I tråd med plan- og bygningslovens §§ 8-3 og 11-13, varsles formell oppstart av planarbeid for utarbeidelse av felles areal- og transportplan for Buskerudbyen 2013-2023.*
- 3. Det legges opp til medvirkning ved høring av planprogram og ved utarbeidelse av areal- og transportplanen, i tråd med anbefalinger gitt i saksutredningen, jf. plan- og bygningslovens § 5-1 om medvirkning.*
- 4. Frist for innspill settes til minimum 6 uker etter siste politiske sluttbehandling.*

Høringsutgaven av planprogrammet er også ledelsesavklart hos de fire statlige samarbeidspartnerne.

Som det vedgår av vedtatte høringsutgave av planprogrammet skal felles areal- og transportplan legge til rette for en areal- og transportutvikling som reduserer behovet for bilbruk.

Høringsperioden vil være 03.02 -18.03. 2011. I denne perioden vil det bli arrangert et næringslivsseminar for å bidra til medvirkning fra næringslivet, og for å informere om Buskerudbysamarbeidet.

Utredningsarbeid tilknyttet areal- og transportplanen har startet opp, og vil gå parallelt med høringsprosessen. Beslutning om endelig planprogram er planlagt politisk behandlet i juni 2011. Framdriftsplanen for felles areal- og transportplanen tilsier sluttbehandling i løpet av 2012, slik at den kan ligge til grunn for Buskerudbypakke 2 (samferdselspakke for Buskerudbyen) tilknyttet NTP fra 2014-2023. Arbeidet med areal- og transportplan koordineres med KVVU for Buskerudbyen, som er under oppstart (ansvar: Statens vegvesen).

3.0 Status for gjennomførte tiltak - hovedvurderinger

Denne statusrapporten omfatter tiltak som både er finansiert av 2009 og 2010-midler. Dette skyldes både tidspunkt for tildelingen av midler fra departementet, behov for politiske avklaring og tid til å planlegge og gjennomføre tiltakene. Mange av tiltakene vil derfor måtte bli slutført året etter at beslutning av tiltaket er fattet.

Tildelingen for 2009, 20 millioner kroner, skjedde ut fra en prioritert tiltaksliste vedtatt av Buskerud fylkeskommune. Tiltakene omfattet kun tre av kommune i Buskerudbysamarbeidet; Lier, Drammen og Nedre Eiker.

Tildelingen for 2010, 30 millioner kroner, var en rammebevilgning basert på det 4-årige handlingsprogrammet for belønningsordningen/Buskerudbypakke 1. Med bakgrunn i handlingsprogrammet ble det utarbeidet en tiltaksplan innenfor 7 tiltaksområder. ATM-utvalget (den politiske styringsgruppen) vedtok i juni den endelige fordelingen av midlene av 2010.

Etter anbefaling fra Buskerud fylkeskommune har Buskerudbysamarbeidet overtatt ansvaret for oppfølging av 2009-tiltakene.

3.1 Status for tiltak gjennomført med 2009-midler

Følgende hovedaktiviteter er gjennomført:

Det er innført økte parkeringsavgifter i Drammen fra 2009. Faglig kunnskapsgrunnlag for felles parkeringsstrategi for alle kommunene, samt planlegging av første fase med boligsoneparkering i Drammen, er finansiert med belønningsmidler.

Høsten 2009 ble busstilbudet til Konnerud økt fra 4 til 6 avganger i timen. Det er brukt betydelige midler både til driften og markedsføringen av dette. Samtidig er det startet et arbeid med oppgradering av holdeplassene.

Det er satset spesielt på arbeidspendlingen mellom Lier og Oslo/Akershus. Det er etablert og senere også utvidet pendlerparkering på Heiatoppen og gjennomført opprusting av en rekke bussholdeplasser. Rutetilbudet er også forsterket (med 2008-midler).

Drifts- og vedlikeholdsstandarden på bussholdeplasser i Lier, Drammen og Nedre Eiker er bedret gjennom et pilotprosjekt som ble etablert i 2009. Busselskapet har tatt ansvar for å endre driftsrutinene. Dette har ført til økt standard på holdeplassene.

Det er prioritert 2,7 mill kr til å etablere et tellesystem for biltrafikk med 2009-midler. Nye tellesløyfer er under anleggelse, og vil bli slutført våren 2011.

Følgende økonomisk status pr. 31.12.2010:

Tilskudd fra samferdselsdepartementet	20 000 000,-
• Benyttet pr 31.12.2010	12 645 185,-
• Gjenstående kostnader på igangsatte tiltak	4 853 851,-
• Midler til gjennomføring av tiltak i 2011	2 500 966,-

3.2 Status for tiltak gjennomført med 2010-midler

2010-midlene er av politisk styringsgruppe (ATM-utvalget) vedtatt fordelt slik pr. tiltaksområde:

	Tiltaksområde	30 mill kr
1	Areal og transportplan	1,0 mill kr
2	Bedre busstilbud	4,7 mill kr
3	Infrastrukturtiltak	8,3 mill kr
4	Sykkeltiltak	11,0 mill kr
5	Bilrestriktive tiltak	3,0 mill kr
6	Informasjon/markedsføring	1,6 mill kr
7	Evaluerings og kunnskapsgrunnlag	0,4 mill kr

Følgende hovedaktiviteter er gjennomført:

I 2010 har samarbeidet prioritert å fremskaffe felles kunnskaps- og beslutningsgrunnlag for videre planlegging av et mer miljøvennlig transportsystem i Buskerudbyen. Dette arbeidet har pågått parallelt med gjennomføring av enkelttiltak i tråd med målsettingen i den 4-årige avtalen.

Dette innebærer arbeidet med felles areal- og transport, revidering av det 4-årige handlingsprogrammet og utarbeidelsen av felles informasjon-, kommunikasjon og medvirkningsstrategi.

Busstilbudene som ble etablert i 2009 er videreført, og ny bussrute mellom hovedknutepunktene Drammen, Mjøndalen og Hokksund, med direkte forbindelse til Ormåsen.

Nedre Eiker har utbedret bussholdeplasser og vil slutføre arbeidet med pendlerparkering på Mjøndalen stasjon i 2011. Det har blitt bedre forhold for buss og sykkelbrukere til/fra Vestfossen stasjon.

3 mill kr av belønningsmidlene er benyttet til delfinansiering av høystandard sykkelanlegg i Drammen. Planlegging av flere sykkeltiltak er igangsatt i hele Buskerudbyen. Kongsberg (sykkelby i region Sør) har påtatt seg å være pilotkommune for bedret vinterdrift av sykkelveier og sykkelfelt.

Boligsoneparkering ble innført i ett område i Drammen fra 15. november 2010, ref. kap. 2.2, og er under detaljplanlegging i Kongsberg.

Følgende økonomisk status pr. 31.12.2010:

Tilskudd fra samferdselsdepartementet	30 000 000,-
• Benyttet pr 31.12.2010	12 879 940,-
• Gjenstående kostnader på igangsatte tiltak	16 174 492
• Midler til gjennomføring av tiltak i 2011	945 568,-

4. Nøkkeltall

For å følge opp målsettingene med belønningsordningen og kommunisere resultater overfor politikerne og innbyggerne i byområdet, er det en forutsetning å få gode nøkkeltall både for biltrafikk, buss, tog og sykkel.

4.1 Trafikktall for Buskerudbyen

Det er siden 2009 jobbet sammen med Vegdirektoratet og Statens vegvesen med å etablere et hensiktsmessig målesystem for biltrafikk i Buskerudbyen. Midler til dette er satt av for belønningsmidler for 2009. Nye målepunkter er under utførelse, og vil bli slutført våren 2011, ref kap. 3.1.

Utforming av data- og presentasjonsverktøy for Buskerudbyen som pilotområde for biltrafikktall, planlegges med Vegdirektoratet som hovedansvarlig. Inntil videre har derfor samarbeidet begrensede tall for biltrafikkutvikling i Buskerudbyen. I denne rapporten foreligger kun biltrafikkutviklingen fra fire eksisterende tellepunkter.

Vi har foreløpig ikke mottatt trafikktall fra NSB for 2010. Når det gjelder buss, foreligger det tallmateriale både for 2009 og 2010. Sykkeltall for Buskerudbyen er det hittil ikke utarbeidet tallgrunnlag for. Når det gjelder befolkningsutviklingen, foreligger det tall kun frem til september 2010.

Tallmaterialet ligger som vedlegg 4.

4.2 Trafikkutviklingen for 2009 og 2010

Trafikkutviklingen kan oppsummeres slik **for 2009** for Lier, Drammen og Nedre Eiker:

- Bussrutene i Drammensområdet har hatt en vekst på 2,3 %
- NSB AS hadde en betydelig vekst i 2008 men en nedgang i 2009. Totalt har trafikken likevel på disse to årene hatt en passasjervekst på 2,6 %
- Biltrafikken samlet på 4 tellepunkter er tilnærmet uendret i forhold til 2008
- I perioden 1.1. – 31.12.2009 har innbyggertallet i Lier, Drammen og Nedre Eiker økt med 0,9 %

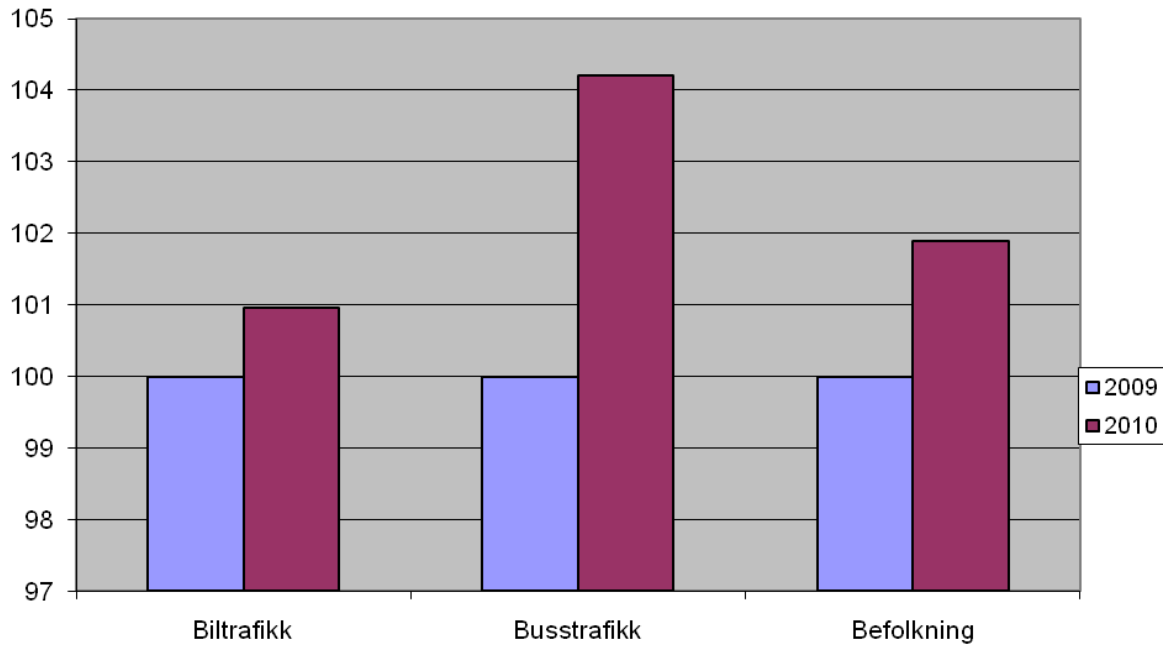
Det har m.a.o vært en positiv utvikling for den lokale kollektivtrafikken i 2009 i forhold til både befolkningsvekst og trafikken på veiene.

Trafikkutviklingen kan oppsummeres slik **for 2010** for Buskerudbyen (alle fem kommunene):

- Bussrutene i Buskerudbyen har hatt en vekst på 4,2 %
- Biltrafikken samlet på 4 tellepunkter har økt med 0,96 prosent i forhold til 2009
- I perioden 1.1.–31.09.2010 har innbyggertallet i Buskerudbyen økt med 1,19 %

Det har m.a.o vært en positiv utvikling for den lokale kollektivtrafikken også i 2010. Biltrafikken har økt noe. Befolkningsveksten har økt mer enn biltrafikken.

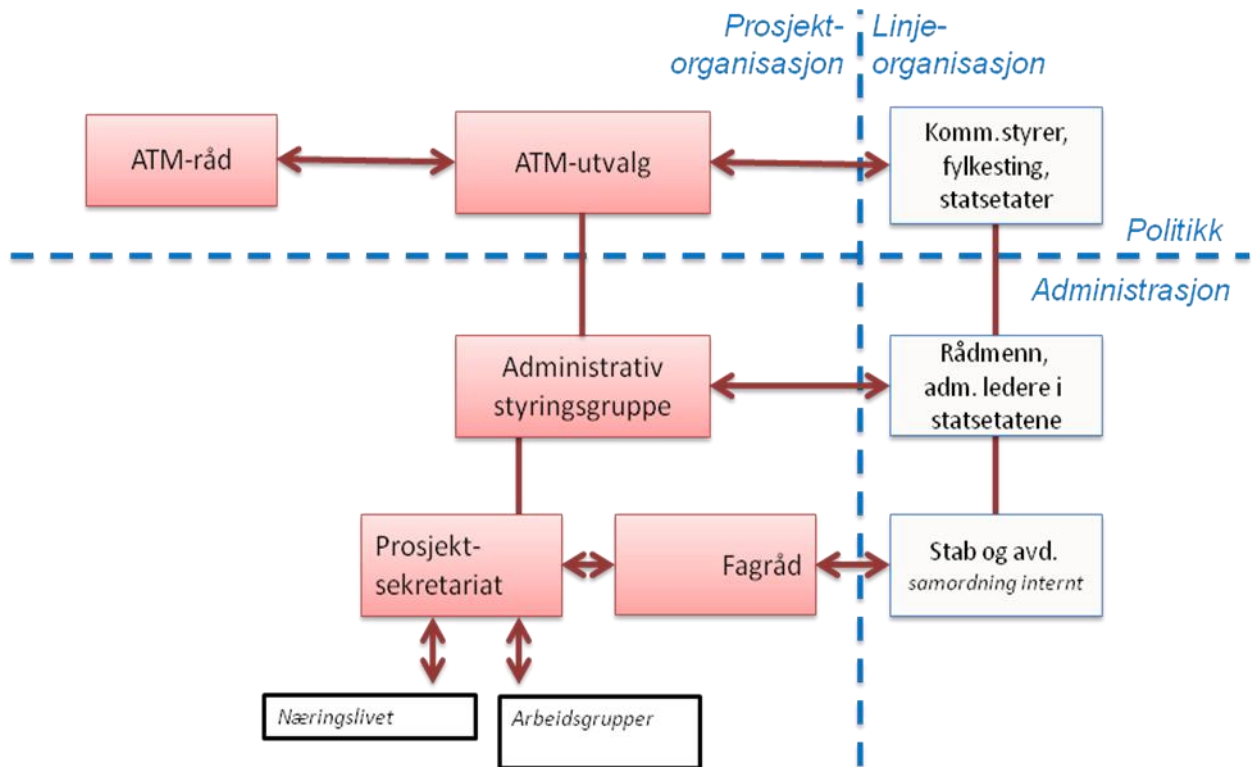
Vi vil spesielt trekke frem at økt busstilbud med 10-minutters bussrute fra Drammen sentrum til bydelen Konnerud, har gitt en økning på 14,7 prosent fra 2009 – 2010.



Figuren viser den prosentvise endringen i trafikktviklingen i Buskerudbyen i 2010 (for befolkning viser figuren kun endringen fram til 31.09.2010)

5.0 Organisering

Buskerudbysamarbeidet er et politisk styrt samarbeid, sammen med statsetatenes administrative ledere. Avtalen mellom samarbeidspartnerne forutsetter at samarbeidet skal være kunnskapsbasert og løsningene skal baseres på konsensus.



ATM-utvalget er den politiske styringsgruppen i samarbeidet og består av ordførerne i de fem kommunene og fylkeskommunen, lederne i de tre statsetatene og fylkesmannen, og har til sammen 10 representanter. Fylkesordfører Roger Ryberg er leder for ATM-utvalget i 2010-2011.

ATM-rådet består av 36 politikere fra de fem kommunestyrene og fylkesting. Denne organiseringen innebærer en ny måte å samarbeide på. I ATM-rådet møtes politikere på tvers av kommunegrenser, politiske partier og drøfter sentrale problemstillinger i samarbeidet før formell politisk behandling i kommunene og i fylkeskommunen.

I den administrative styringsgruppen deltar rådmenn og administrative ledere fra statsetatene, samt næringslivet (NHO og LO).

Fagrådet består av partnernes faglige ledere, samt Buskerud Kollektivtrafikk.

Buskerudbysamarbeidets sekretariat har som hovedfunksjon å koordinere alle aktiviteter i samarbeidet og legge frem saker til beslutning.

6.0 Vedlegg:

Vedlegg 1: Revidert handlingsprogram, belønningsordningen 2010-2013, Buskerudbypakke 1. dato: 09.02.2011 (se separat vedlegg)

Vedlegg 2: Nøkkeltall befolkning og trafikk

Nøkkeltall: Utvikling i befolkning, Buskerudbyen

Folkemengde i kommunene	2009) desember	2010) september
Lier	23267	23488
Drammen	62566	63401
Nedre Eiker	22687	22850
Øvre Eiker	16616	16929
Kongsberg	24714	24970
SUM	149850	151638
Endring i prosent	-	1,19 %

Passasjertall med buss i Buskerudbyen Nettbuss Drammen AS - passasjerstatistikk

	2009	2010
Lokalbusser i Drammen, Lier og Nedre Eiker (Linje 1-75)	5 952 704	6 253 825
Til/fra Ø.Eiker og Modum, linje 10, 100 og 101 og 102 (totalt) *	638 025	628 583
Lier – Oslo (linje 169) **)	309 734	312 754
TIMEkspressen linje 1 (totalt)	437 003	423 025
Lokalruter i Øvre Eiker (117-119)	132 423	143 766
Lokalbusser i Kongsberg	263 330	293 282
SUM	7 733 219	8 055 235
Endring i prosent		4,16 %

Årsdøgntrafikk på fire hovedtellepunkt i Buskerudbyen

Hovedtellepunkt for biltrafikk	År	ÅDT
E 134 Strømsåstunnelen	2005	13453
	2006	13934
	2007	14536
	2008	15003
	2009	15192
	2010	15832
Rv 283 Rosenkrantzgt (før tunnel))	2005	28399
	2006	27154
	2007	27327
	2008	27385
	2009	26744
	2010	26138
Fv 35 Gulskogen	2005	6952
	2006	7771
	2007	9968
	2008	10373
	2009	10821
	2010	11389
Fv 36 Konnerudbakkene	2005	10826
	2006	10768
	2007	11007
	2008	11149
	2009	11126
	2010	11139
SUM fire tellepunkter	2008	63910
SUM fire tellepunkter	2009	63883
SUM fire tellepunkter	2010	64498